

روحانی در جلسه ستاد ملی مقابله با بیماری کرونا:

به نتیجه مطلوب نرسیم ممکن است تعطیلی ادامه یابد

گروه سیاست: رئیس جمهوری روز گذشته در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا با اشاره به آغاز طرح جامعی که باید در شهرهای قرمز، زرد و نارنجی اجرائی و عملیاتی شود، عنوان کرد: «ما دوره بسیار سختی در کرونا داشتیم که اسفند...

صفحه ۲

یکشنبه ۲ آذر ۱۳۹۹ • ۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۲ • ۲۲ نوامبر ۲۰۲۰

تیتراها

هم‌زمان با اوج گرفتن بحران کرونا در کشور اتفاق افتاد

استعفای سیاسی در وزارت بهداشت

صفحه ۹

از مرز مشترک تا راه‌اندازی یک کریدور

صفحه ۴

جنجال ۳ کلمه‌ای...

صفحه ۱۱

رؤسای مستبد زیر تیغ اوباما

صفحه ۸

صدور دستور ارفاق حداقلی

صفحه ۵

شاگردان محمدرضا شجریان در رئای او نوشتند چله‌نشینان کوی دوست

صفحه ۷

حرف اول

علیه تحقیقات گروناپی

کامران باقری‌لنکرانی

وزیر محترم بهداشت اخیرا در اصفهان درباره کاستی‌های پژوهش علوم پزشکی در کشورمان بیاناتی داشتند و به‌خصوص به دو موضوع مهم در سال‌های اخیر یعنی طرح تحول سلامت و از آن مهم‌تر جهان‌گیری می‌کرد؛ گلایه کردند. موضوع فوری جهان و کشور گروناست. یکی از مهم‌ترین منابع برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در برابر این جهان‌گیری مدل‌سازی است. این تعبیر مهم در بین عالمان این رشته مشهور است که هیچ مدلسی صحیح نیست اما همه می‌توانند کمک کنند. توقع غیرواقعی از مدل‌سازی در برخی از کشورها منجر به سیاست‌گذاری‌های غلط شده است. مثلا مدل ایمنی همگانی یا گل‌های که تاکید داشت با ابتلای همگانی ویروس از بین می‌رود یا مدلی که نقش گرما را در کاهش انتقال ویروس برجسته کرده بود؛ همگی باعث اشتباهات بزرگی در بی‌عملی در کشورهای مختلف و از جمله کشور ما شد. هیچ مدلی به‌تنهایی نباید مبنای تصمیم‌گیری باشد و مهم‌تر اینکه سیاست‌گذار باید بدترین سناریوی محتمل را در نظر بگیرد و با خوش‌خیالی در آغاز تابستان اعلام نکند که با آمدن فصل گرما ویروس ضعیف می‌شود. متأسفانه ترازبایی جهانی کمتر مد نظر است. در همان زمان که امثال این بیانات در جلسه ستاد ملی کرونای کشور بیان می‌شد و مبنای تصمیم‌سازی کشوری قرار می‌گرفت، مطالعات نیکمره جنوبی نشان داده بود که ویروس در برابر گرما مقاوم است و همان موقع مقالاتی منتشر می‌شد که نشانگر افزایش قدرت سرایت ویروس بودند. مهم‌تر اینکه مدل‌سازی درست احتیاج به دسترسی به اطلاعات دارد. وقتی هنوز دسترسی به اطلاعات بیماری در کشور ما در انحصار گروه معدودی است، چگونه می‌توان توقع داشت که عالمان این عرصه مدل‌سازی درست کنند؟ نتیجه این شرایط این خواهد بود همان ۱۰ مدل توسط عده معدودی تهیه شوند و نقد نشوند و مبنای تصمیمات اشتباه قرار گیرند.متأسفانه در طول این جهان‌گیری عمده تمرکز تحقیقات در کشور ما بر مطالعات دوسوکور بر کارایی داروها بود؛ به‌نحوی‌که تعداد کارآزمایی‌های بالینی ثبت‌شده در کشور ما در مورد ویروس کرونا، در سطح جهانی از بالاترین‌هاست. نه‌فقط تعداد کارآزمایی‌های داخلی بلکه نرخ مشارکت در کارآزمایی‌های بین‌المللی هم در کشور ما از بالاترین‌ها بود به‌نحوی‌که در مطالعه سازمان بهداشت جهانی در مورد داروی رم‌دسمیور بیش از یک‌چهارم آزمودنی‌ها در مقطعی از کشور ما بودند.

ادامه در صفحه ۴

احتمال برگزاری ۲روزه انتخابات ریاست جمهوری

تأثیرات کرونا بر انتخابات ۱۴۰۰

صفحه ۳

صفحه ۳

یادداشت

دست‌پخت شورای عالی شهرسازی!

نخبه دانشگاهی در قالب کمیته‌های فنی، باید در این راستا گام بردارد تا خلاهای نظری و موانع اجرایی را چاره‌جویی کند. باوجود گذشت نزدیک به نیم‌قرن از تأسیس آن و شکل‌گیری نظام شهرسازی (یا به عبارت صحیح‌تر برنامه‌ریزی شهری)، هنوز «شهر» در ایران از فقدان یک کالبد نیست؛ «نظریه» و «روش‌شناسی» مورد وفاق عمومی رنج برده و ایده ساده «شهر فقط یک کالبد نیست» تنها یک شعار لوکس بوده که مفاهمه و توافقی فراگیر درباره ابعاد آن شکل نگرفته است. هنوز گرفتاری در محاق دوگانه‌های معمول (که ۴۰ سال پیش در اروپا چاره‌جویی شد) مجالی برای بسط و تقویت بنیان‌های دانش برنامه‌ریزی و متناسب‌سازی آن با اقتضات تاریخ، جغرافیا و فرهنگ ایران فراهم نکرده و شهرسازی در ایران نه مبتنی بر پارادایم، نظریه، رویکرد یا مکتب روشن و مشخص، بلکه تنها بر مبنای ملغمه‌ای از برداشت‌های سطحی از رویکردها و نظریات مختلف (و بعضا متعارض) و از همه مهم‌تر تکیه بر درک شخصی مدیران و حرفه‌مندان انجام می‌شود. هنوز خلاهای نظری فراوانی درباره موضوعاتی چون نظریه برنامه‌ریزی در ایران، تعریف منافع عمومی و ابعاد آن در برنامه‌ریزی، شناسایی و راه‌حل‌یابی برای تضاد منافع میان بخش عمومی و خصوصی، اجماع‌سازی و چگونگی کاربست مشارکت در جامعه نامشارکت‌جوی ایران، تأیید یا ابطال نظریه شهر اسلامی- ایرانی و بسیاری موضوعات دیگر وجود دارد که این شورا نتوانسته پاسخی درخور برای آنها بیابد. محور دوم: اختلال نهادی و ناکارآمدی ساختاری: متأثر از اختلال دانشی پیش‌گفته، امر «شهر» در ایران عمدتا به‌عنوان یک موجودیت کالبدی از سوی دست‌اندرکاران مفروض شده و ازهمین‌رو هدایت توسعه شهری نیز با بهره‌گیری از ابزارهای کالبدی اعم از سرانه‌ها، تراکم، پهنه‌بندی و ضوابط ساخت‌وساز در چارچوب طرح‌های جامع-تفصیلی شهری و در تیول وزارت راه و شهرسازی (دستگاه متولی امور زیربنایی) پیگیری می‌شود؛ ازهمین‌رو با تقلیل و تحدید امر «برنامه‌ریزی شهری» به «کالبد» و غفلت از تأثیر همبست (Nexus) اقتصاد، جامعه، فرهنگ، سیاست و محیط زیست در توسعه شهرها، اختلال نهادی چشمگیری در مواجهه با پدیده پیچیده‌ای مانند «شهر» ایجاد شده و متکی بر این طرح‌های جامع-تفصیلی تک‌بعدی، عملا کنترل هدایت توسعه شهرها به جای قرارگیری بر مدار «برنامه‌ریزی» به دست نیروهای مخرب و سوداگر می‌افتد.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

جریانی خطرناک به نام ترامپسیسم

بیشتر از باراک اوباما و تأسف‌بارتر از این موضوع که اگر آمریکا دچار این وحشت مردم از مرگ‌ومیر ناشی از کرونا نبود، امروز ترامپ چهل‌وششمین رئیس‌جمهور منتخب آمریکا بود، بدون شک. این گواه یک موضوع مهم‌تر است که نباید از آن غافل شد؛ آن هم اینکه جامعه و جامعه سیاسی آمریکا گرایش شدیدی به راست افراطی پیدا کرده و در بطن جامعه شاهد حضور گروه‌های جدید بسیار متشکل و نژادپرستانه هستیم که حتی از رژه مسلح در سطح خیابان ابایی ندارند. حالا در سطح ساینسین شاهد تقویت نفوذ آنها هستیم که حتی از آنها هم گذر کرده و گرایش اصولگرایی از جمهوری‌خواهی هم گذر کرده و تبدیل به نئوفاشیسم شده. سال ۲۰۱۷ بعد از اینکه ترامپ به کاخ سفید رفت، دکتر دیوید معتل، پروفیسور اینترنشنال هیستوری در انگلیس با انتشار مقاله‌ای جنجالی و پرسروصدا در گاردین نوشت: «آمریکا از نفوذ فاشیسم در امان نیست»، در آن مقطع براساس شناختی که از قدرت دموکراسی در آمریکا داشتیم، اظهارات این آقا به گوشم کمی ثقیل آمد ولی هر چه از ۲۰۱۶ گذشتیم به این تئوری نزدیک‌تر شدیم. هیچ‌وقت فکر کرده‌اید چرا حزب آقای بایدن با وجود برنده‌شدن در انتخابات سراسری نه تنها نتوانست کنترل سنا را به دست بگیرد بلکه در کنگره‌ای که بیش از دو سال در اختیار خودشان (دموکرات‌ها) بود کرسی از دست داد. این دقیقا بیانگر این موضوع است که رای‌دهنده‌ها به بی‌کفایتی ترامپ درخصوص مدیریت کووید۱۹ رای دادند و با اصل جریان راست آنچنان مخالفتی ندارند. حال به این نکته می‌رسیم که بررسی ماهیت بالینی یک جامعه، (یک کشور) نهایتا ترسیم‌کننده نقشه راه تعامل و تقابل با آن کشور است. اصلا ما با چه کسی طرف هستیم؟ از این منظر حضور بایدن در کاخ سفید یک حادثه و شاید اقبالی برای جامعه جهانی بوده ولی با جمع‌بندی موارد فوق این حلاوت و سرور طولانی نیست و خیلی زود از بین خواهد رفت. کرونا به زودی تبدیل به یک پدیده بی‌اهمیت می‌شود. کمتر از دو سال دیگر انتخابات کنکره، همان سناریویی که در زمان آقای اوباما تجربه کردیم، شاهد خواهیم بود. ولی این بار با ترامپی بزرگ‌تر و آراییی بیشتر، جامعه‌ای رادیکال‌تر با مطالباتی سلطه‌جویانه‌تر، یعنی جامعه‌ای در حال حرکت به طرف راست. بنابراین این فرصت کوتاه را باید غنیمت شمرد. اگر قرار است برجام تثبیت شود، اصلاح شود، تغییر برجام، اصلاح برجام یا هر کار دیگری را که صلاح کشورمان است باید غنیمت شمرد و از یک لحظه هم نباید غافل بود، چراکه تأخیر و تعدیل گذر از این دولت و عدم تصمیم‌گیری‌های کلان دقیقا خاص دولت متحجر منطقه با راهبردهای آتی رژیم اشغالگر است، باید فرصت را غنیمت شمرد و نباید درنگ کرد.

رضا صالحی امیری در گفت‌وگو با «شرق»:

تداوم ناامیدی و سرخوردگی خطرناک است

گروه سیاست: سیدرضا صالحی امیری، اکنون رئیس کمیته ملی المپیک است، اما سابقه او نشان از آن دارد که سال‌ها در حوزه‌های سیاسی و اجتماعی فعالیت و مطالعه داشته است، او که زمانی مشاور رئیس‌جمهور در دولت اصلاحات بود...

صفحه ۲

سال هجدهم • شماره ۳۸۷۰ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

ارکان ستاد ملی کرونا

کامبیز نوروزی - حقوق‌دان

تقاضای محمدباقر قالیباف برای عضویت دو نماینده مجلس در ستاد ملی مقابله با کرونا با اصول حقوقی مطابقت ندارد و خارج از حوزه وظایف و اختیارات رئیس مجلس است. این تقاضا همچنین مطابق با قانون هم نیست. ریاست مجلس یک مقام اداری است. نماینده مجلس نمی‌تواند شخصا و رأسا برای نمایندگان یا رؤسای قوای مجریه یا قضائیه تعیین تکلیف کند. وظایف رئیس مجلس محدود است به همانچه در آیین‌نامه داخلی مجلس آمده است. مرجعی که برای سایر قوا تعیین تکلیف می‌کند، کل مجلس است که از طریق مصوبات خود و در قالب قانون این کار را انجام می‌دهد و رئیس مجلس آن را ابلاغ می‌کند. درباره این موضوع که مجلس محترم نماینده یا نمایندگانی در ستاد مقابله با کرونا داشته باشد، قانونی وجود ندارد که رئیس مجلس بخواهد به اتکای آن عمل کند. ستاد ملی مقابله با کرونا، به تشخیص و تصمیم رئیس‌جمهور و در حوزه اختیاراتی که او برای خود و همکارانش قائل است، تشکیل شده است. مسئولیتش هم با شخص رئیس‌جمهور است. هیچ مستند قانونی‌ای وجود ندارد که رئیس‌جمهور مکلف باشد به اینکه به تقاضای رئیس مجلس، رؤسای «کمیسیون‌های «بهداشت و درمان» و «اجتماعی» مجلس را به عنوان عضو ستاد منصوب کند. در اینکه عضویت دو نماینده در ستاد مفید است یا نه، بحثی نیست. مسئله این است که چنین تکلیفی برعهده ستاد نیست. حضورنداشتن عضوی از پارلمان در ستاد هم نه خلاف شأن مجلس است و نه الزاما با سیاست‌ها و برنامه‌های کاری ستاد سروکار دارد.در ایران، قانونی وجود دارد به نام قانون مدیریت بحران. آقای رئیس‌جمهور تشکیل ستاد مدیریت بحران را به هر دلیل مشمول این قانون ندانسته است و برای تشکیل و انجام وظیفه این ستاد طبق این‌ قانون عمل نکرده و آن را عملا مستثنا از قانون مدیریت بحران تلقی کرده است. اما بد نیست برای تشخیص میزان عدم انطباق خواسته آقای رئیس مجلس با موازین حقوقی نگاهی هم به این قانون بیندازیم. بند الف از ماده ۱۰ قانون مدیریت بحران، اعضای ستاد ملی مدیریت بحران را تعیین کرده است. ۲۹ دستگاه اجرایی کشوری و لشکری به عنوان عضو ستاد ملی مدیریت بحران تعیین شده‌اند. در این فهرست نامی از حضور نماینده مجلس در ستاد به میان نیامده است. به عبارت دیگر، خود مجلس که قانون مدیریت بحران را با بررسی‌های مختلف تصویب کرده است، از نظر کارشناسی نیازی به حضور نماینده یا نمایندگانی از مجلس در ستاد مدیریت بحران ندیده و نماینده‌ای از مجلس را به عنوان عضو ستاد مشخص نکرده است و تشخیص قانون این بوده که در این کار فایده‌ای برای حضور نماینده مجلس در ستاد نیست. در موضوع حاضر نیز، اگرچه همان‌طور که گفتیم رئیس‌جمهور تشکیل ستاد ملی مقابله با کرونا را مشمول قانون مدیریت بحران ندانسته و از آن تبعیت نکرده است، ولی از آنجا که شیوع کرونا در کشور یک بحران است، به سادگی می‌توانیم تنقیح مناط کنیم و بگوییم نیاز کارشناسی و الزام قانونی برای حضور نمایندگانی از مجلس در ستاد ملی مقابله با کرونا نیست. بنابراین اگر از این زاویه نیز به موضوع نگاه شود، هم از نظر کارشناسی و هم از نظر قانونی باز هم جایی برای خدشه به تشخیص رئیس‌جمهور در دعوت‌کردن از نمایندگانی از مجلس محترم به ستاد مقابله با کرونا نیست. با توجه به اختیاراتی که مجلس دارد، چنانچه نمایندگان محترم اصراری بر حضور نمایندگانی در ستاد دارند، می‌توانند آن را در قالب طرح تقدیم مجلس کرده و تصویب کنند. وقتی مجلس می‌تواند چنین چیزی را که ضروری تلقی می‌کند به سادگی حل کند، چه جای تقدیم تقاضا به مقام معظم رهبری و تقاضای مداخله ایشان در این امر ساده است که نه امری حیاتی و نه از معضلات نظام است.